

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Viite: Lausuntopyyntönnä 4.2.2021 Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle

HE 6/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä HE 6/2021 vp.

COVID-19-pandemia on yhä globaalitasolla täydessä käynnissä. Koronavirustartuntoja on todettu maailmalla yhteensä yli 105 miljoonaa. Tautiin liittyviä kuolemia on raportoitu yli 2,3 miljoonaa. EU:n alueella on todettu yhteensä lähes 25 miljoonaa koronavirustapausta ja yli 600 000 tautiin liittyvää kuolemaa. Suomessa todetaan päivittäin n. 300-400 uutta tapausta ja tapausmäärät ovat alkuvuodesta olleet jonkin verran nousussa. Erityistä huolta ovat aiheuttaneet uudet virusmuunnokset, jotka vaikuttavat leviävän väestössä aikaisempia variantteja nopeammin. Vaikka Suomen tilanne on EU-vertailussa edelleen varsin hyvä, sitä ei voida kuvata vakaaksi, sillä epidemian kiihtymisen uhka ei ennen talven väistymistä ole väistymässä.

Talvikausi on hengitystieinfektioita aiheuttaville virusinfektioille otollista leviämisen aikaa, joka on näkynyt EU-maissa laajoina COVID-19 epidemioina, joita on jouduttu hillitsemään vähentämällä ihmisten välisiä kontakteja monin tavoin rajoituksin, säädöksin, säännöin sekä ohjein ja suosituksin. Uhka koronaepidemian kiihtymiselle on Suomessa olemassa koko maassa ja koko kevätkauden ajan, eikä se merkittävästi vähene ennen kuin väestöstä suuri osa on rokotettu. Kesän tulo saattaa myös vähentää kiihtymisen uhkaa oletettavasti touko-kesäkuussa.

Uudet tutkimustiedot ja myös kotimainen epidemiologinen seurantatieto osoittavat, että uuden koronaviruksen aiheuttamat epidemiat leviävät helpoimmin opiskelija- ja työikäisen väestön keskuudessa. Suomessa suurin ilmaantuvuus on ikäluokissa 19-49-vuotta. Jos epidemian kiihtymistä pyritään hillitsemään terveydenhuollon ylikuormittumisen estämiseksi ja sairastavuuden ja kuolleisuuden vähentämiseksi, on käytettävä keinoja jotka vähentävät erityisesti 19-49-vuotiaitten keskinäisiä fyysisiä kontakteja ja riskiä heidän aiheuttamistaan jatkotartunnoista ja tartuntaketjuista muhin ikäryhmiin ja riskiryhmiin.

Hallituksen esityksellä mahdollistetaan ravitsemusliikkeiden aukiolo- ja anniskeluaikojen sekä asiakaspaikkamäärien rajoittaminen. Säädös ei ole uusi vaan kyse on väliaikaisen säädöksen voimassa olon jatkamista 30.6. asti.

THL arvioi HE 6/2021vp säädöksen voimassaoloa 30.6.2021 saakka välttämättömäksi, jotta koronaepidemian hillitseminen onnistuisi ja terveydenhuollon ylikuormittuminen voidaan välttää väestön hengen ja terveyden suojelemiseksi. Laitos toteaa, että säädöksen mahdollistamat toimet ovat minimitarve nykytilanteessa ja varsin vaatimattomia vertailussa moniin muihin maihin, joissa erityisesti alkoholia tarjoavat baarit ja yökerhotyypiset ravitsemusliikkeet on suljettu kokonaan.

Suomessa vallitsee epäsuhta säädösten mahdollistamien rajoitusten ja niiden tietoon perustuvien vaikutusten välillä. Kouluikäisen ja sitä nuorempien lasten kontakteja on osassa Suomea jouduttu rajoittamaan epäsuhtaisen laajasti verrattuna aikuisten kontaktien rajoituksiin, vaikka aikuisten kontakteja rajoittamalla estettäisiin uusimpien tutkimustietojen valossa viruksen leviämistä paljon tehokkaammin. Maailman arvostetuimpiin kuuluva tiedejulkaisu Science julkaisi hiljattain uuden

tutkimuksen, joka osoittaa, että epidemiaa ylläpitävät nimenomaisesti 20-49-vuotiaiden ikäryhmät¹.

Myös Suomessa tarvitaan välttämättä lisää keinoja vähentää aikuisten kontakteja nykyistä tehokkaammin.

THL toteaa lausuntonsa perustuvan pelkästään terveysvaikutusten arviointiin eikä laitos pysty arvioimaan kaikkia hallituksen esityksen aiheuttamia yhteiskunnallisia, sosiaalisia tai taloudellisia kokonaisvaikutuksia.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Johtaja

Digitally signed by Mika Salminen
DN: cn=Mika Salminen, o=Finnish
Institute for Health and Welfare - THL,
ou=Health Security department,
email=mika.salminen@thl.fi, c=FI
Date: 2021.02.09 09:34:12 +02'00'

Mika Salminen

¹ Age groups that sustain resurging COVID-19 epidemics in the United States. M. Monod et al., Science 10.1126/science.abe8372 (2021).